

Czech Language News

Spring 2009

International Association of Teachers of Czech
(IATC-NAATC)
<http://www.utexas.edu/cola/depts/slavic/iatc/>

Number Thirty-One
ISSN 1085-2950

Message from the President

Due to circumstances beyond our control—global warming, nuclear proliferation, The Czech Social Democrats—this issue of Czech Language News is a bit late, but as the Czechs say, “Better late than never.”¹

Our annual IATC meeting was held at the end of December in San Francisco, with a record number of Bohemists from both the United States and Europe in attendance. Panels included Czech literature, Czech Culture, Identity and Politics, and Czech and Slovak linguistics, and roundtable discussions focused on Current Issues in Teaching Czech and Czech Translation. After the roundtable on Czech translation we honored Professor Michael Henry Heim in a festive evening celebrating his innumerable contributions to Czech studies.

At our IATC business, votes were taken to elect new officers and modify the current executive makeup of the organization. Craig Cravens and Susan Kresin were re-elected as co-presidents, and the vice presidential roles were modified as follows: David Danaher will serve as our Vice President of Website Development, Kateřina Vlasáková as Czech Liaison VP, and Esther Peters Graduate Student Liaison VP. Malynne Sternstein will serve as our Book Review Editor, and our Editorial Board now consists of Neil Bermel, Masako Fidler, Michael Heim, Laura Janda, and Jindřich Toman.

In addition, David Danaher presented his ongoing work on the Czech syllabi project, which can be viewed at (<http://cokdybysme.net/czsyllsharing.html>). This is a website that provides an opportunity for us to share and access information about various types of courses relating to Czech and other resources. Please contact Dr. Danaher at pes@mac.com if you have syllabi that you would be willing to post.

This issue of *CLN* focuses on resources for researchers, pedagogues, and students. June Pachuta Farris of the University of Chicago Library presents the Archives of Czech and Slovaks Abroad, a large collection of books, pamphlets, newspapers, brochures, and personal papers of Czechs and Slovaks living outside their homeland. In her first of two articles in this issue, Kateřina Vlasáková of Charles University discusses the goals, activities, and resources of the Ústav jazykové a odborné přípravy ÚJOP in some detail. Her second article, “Major Trends in European Language Policy,” outlines the Council of Europe’s promotion of “Plurilingualism.” As we all know, summer is a time of forgetting—of forgetting grammar, vocabulary, the reason one began studying this language to begin with. In the last article of this issue, our own Susan Kresin suggests ways in which students can maintain their hard-earned language skills over the summer, with movies, web sites, and Czech chat groups.

We wish you a pleasant summer.

Craig Cravens
Susan Kresin
IATC Co-presidents

Contents

<i>ÚJOP—Much More Than an Abbreviation</i> by Katařina Vlasáková.....	2
<i>Major Trends in European Language Policies</i> by Kateřina Vlasáková.....	3
<i>The Archive of Czechs and Slovaks Abroad at the University of Chicago Library</i> by June Pachuta Farris.....	5
<i>Maintaining Czech over Academic Breaks</i> by Susan Kresin	6
Book Reviews	8
Call for Papers, Conference Announcements	11

¹ Lepší pozdě než nikdy. Translation provided by Google™.

ÚJOP – Much More Than An Abbreviation

Kateřina Vlasáková
Charles University
Prague

Those learning Czech or teaching Czech as a foreign language sooner or later come across a mysterious abbreviation – ÚJOP UK. While most of us would probably correctly decode the latter part as Charles University in Prague (Univerzita Karlova v Praze), the initial 4 letters most likely remain a mystery to many. Let us examine these 4 letters more closely.

The Institute for Language and Preparatory Studies (Ústav jazykové a odborné přípravy, hereafter referred to as ILPS – known as “ÚJOP” in Czech) enjoys fifty years of experience and tradition in teaching Czech to foreigners and offers a wide range of pedagogical and research activities at its study centers, located not only in Prague but also in Poděbrady, Mariánské Lázně and Dobruška.

Teaching Czech to foreigners ranks among one of the core activities of ILPS. The institute is the only professional and educational workplace which systematically deals with both general and specific aspects of foreign students’ language and professional preparation for university studies in the Czech Republic. Many of our employees are members of organizations such as the Association of Teachers of Czech as a Foreign Language, the Linguistic Association, the Czech and Slovak Association of Teachers of Foreign Languages in Higher Education, the American Association of Teachers of Slavic and East European Languages, and the International Association of Teachers of Czech.

At ILPS, Czech can be studied not only in two-semester, one-semester, or six-week intensive courses, but also in the evening and in private tutorial courses. The Institute also offers a wide variety of summer courses, some of which combine the study of Czech with sightseeing tours or with an introduction to Czech culture. Besides Prague there is a course offered in Dobruška primarily for Czech compatriots living abroad who want to learn or merely brush up on the language of their forefathers. The Summer School of Slavonic Studies takes place in the picturesque spa town of Poděbrady, and offers students afternoon lectures on various academic subjects.

ILPS courses are aimed at developing students’ communicative skills, balancing reading, writing, speaking, and listening, as well as improving grammatical competence. Courses are based on

long-term experience and modern language teaching methods, and designed with respect to the objectives and methods promoted in the Common European Framework of Reference for Languages (hereafter CEFR). Most courses are offered at various proficiency levels.

Besides traditional courses, students can take advantage of e-learning. So far, the ILPS has offered an introductory course in Czech, and the Breakthrough Course (aimed at reaching the A1 level according to the CEFR) will be launched in September 2009. The online course at A2 is currently being developed. These courses can be taken with or without a face-to-face tutorial focused on speaking.

The Institute also assists in professional development. For examples, it organizes a two-semester educational program on teaching Czech as a foreign language, provides intensive short-term courses on the methodology of Czech as a foreign language for teachers from abroad, supports an association of compatriot teachers, and, last but not least, organizes international conferences.

Under the guidance of the recently established Research and Test Center of ILPS, the Czech Language Certificate Exam (CCE) was developed for levels A1, A2, B1, and B2. Preparatory courses for this exam are offered as well. This exam is designed for all foreigners who want or need to prove their level of communicative competence in Czech. All four levels of communicative competence are verified in accordance with criteria specified in the Common European Framework of Reference for Languages. The examination is recognized by most Czech and foreign employers and by some universities and colleges, and has been recently successfully reviewed by ALTE (see below). Moreover, the ILPS is also one of the testing sites for the Language Examination in Czech for Obtaining Permanent Residency. The ILPS and/or Charles University is proud to be an institutional affiliate of The Association of Language Testers in Europe ALTE, and a member of the European Association for Language Testing and Assessment and the International Language Testing Association.

ILPS has taken part in a large number of grant projects and programs with EU participation, such as Euromobil II (silver European Award for Lifelong Learning as an outstanding European project concerning languages), @languages, Human Step, and CALL@C&S.

Besides Czech for Foreigners and Czech as a Foreign Language, the Institute for Language and Preparatory Studies is also active in the field of teaching foreign languages in full-time and distance

courses, preparatory courses for university studies for Czech students, online courses of English for Czech speaking students, the Standardized English Language Exam for Czech state employees, as soon as possible. We are also proud to encourage Lifetime Language Education for Handicapped Persons in Czech.

We hope that the abbreviation ÚJOP is now no longer a mystery, and that both students and teachers worldwide will make use of its activities, courses, and projects.

References:

The Common European Framework of Reference for Languages. Cambridge : Cambridge University Press, 2001.

Websites:

American Association of Teachers of Slavic and East European Languages: <http://www.aatseel.org>

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka: <http://www.auccj.cz/>

Council of Europe, Language Policy Division: <http://www.coe.int/lang>

European Association for Language Testing and Assessment: <http://www.ealta.eu.org>

International Association of Teachers of Czech: <http://www.language.brown.edu/NAATC>

International Language Testing Association: <http://www.iltaonline.com>

Jazykovědné sdružení České republiky: <http://www.ujc.cas.cz/js>

The Association of Language Testers in Europe: <http://www.alte.org>

Univerzita Karlova v Praze, Ústav jazykové a odborné přípravy: <http://ujop.cuni.cz>

Major Trends in European Language Policies

Kateřina Vlasáková
Charles University
Prague

Multilingual Europe has witnessed two antagonistic tendencies frequently influenced by politics and the economy: On one hand, we often find an effort to reduce linguistic diversity. On the other hand, attempts are simultaneously being made to maintain and support it. In promoting the latter approach, the Council of Europe and its member states have played a crucial role.

Founded in 1949, the Council of Europe is the continent's oldest intergovernmental organization. Today it comprises 47 member states and 5 non-European states—the United States, Canada, The Holy See, Mexico, and Japan—which hold observer

status. The Czech Republic became a member in 1993.

The primary aim of the Council of Europe is to achieve greater unity among its members. Besides protecting human rights and the rule of law in all member states and consolidating democratic stability in Europe, the Council of Europe promotes and develops European cultural identity, with special emphasis on education.

In its language education policies, the Council aims to promote plurilingualism², linguistic diversity, mutual understanding, democratic citizenship and social cohesion³. Its activities are coordinated by two complementary bodies: the Language Policy Division and the European Centre for Modern Languages.

Based on these principles, the idea for the *Common European Framework of Reference for Languages* (abbreviated as CEFR) arose at an intergovernmental symposium in Rüşchlikon, Switzerland in 1991. As a result, the CEFR was developed by a Council of Europe international working party between 1993 and 1996 to promote transparency and coherence in language learning and teaching in Europe. It was officially published in 2001 under the title *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, and has since been translated into nearly 40 languages, including Czech.

The CEFR is a document which describes in a comprehensive manner a) the competences necessary for communication, b) related knowledge and skills and c) the situations and domains of communication⁴. It defines itself as a reference tool which “provides a common basis for the elaboration of language syllabuses, curriculum guidelines, examinations, textbooks, etc. across Europe. It describes in a comprehensive way what language learners must learn in order to use a language for communication and what knowledge and skills they must develop to be able to act effectively.”⁵ Thus, the CEFR is of special interest to designers of course curricula, textbook writers, testers, teachers,

² “[Plurilingualism] refers to the repertoire of varieties of language which many individuals use, and is therefore the opposite of monolingualism; it includes the language variety referred to as ‘mother tongue’ or ‘first language’ and any number of other languages or varieties.” J. C. Beacco – M. Byram (2003), s. 8.

³ For details, see Martyniuk, p. 2.

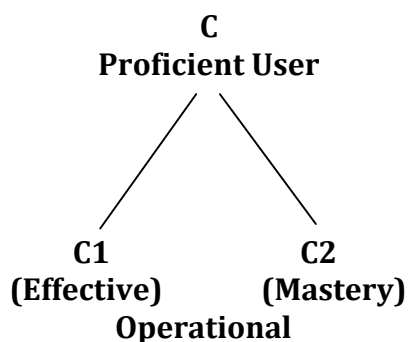
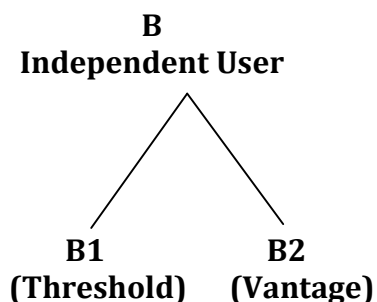
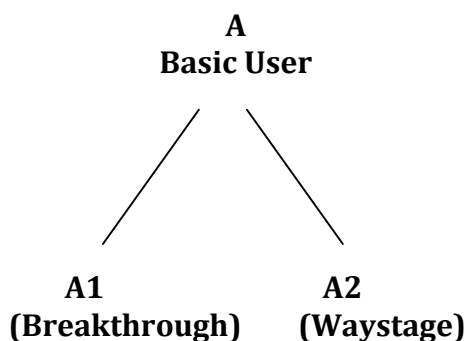
⁴ See

http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/CADRE_EN.asp.

⁵ CEFR, p. 1.

and teacher trainers—in fact, to anyone involved in language teaching and testing. The text of the CEFR can be downloaded for free in English at the Council of Europe website and in Czech at the Ministry of Education, Youth and Sports website (<http://www.msmt.cz>).

The CEFR defines six levels of language proficiency, with illustrative descriptors for each competence or sub-competence specifying progressive mastery of each skill, in order to enable comparisons between different systems of qualifications. These descriptors were created without reference to any specific language, which guarantees their language non-specificity.

However, for operators, textbook authors, and teachers, the specifications set out in the CEFR may

appear too broad. Therefore, work was begun on drafting CEFR specifications language by language, and Reference Level Descriptions for national and regional languages began to be developed.⁶ Those working with the Czech language can make use of four Reference Level Descriptions describing the A1, A2, B1, and B2 levels. Three of these descriptions are accessible at the website of the Ministry of Education (see above).

We hope that the CEFR and the descriptions of Czech as a foreign language with respect to the European standards may prove a useful and inspiring instrument for everyone teaching or testing Czech for foreigners worldwide.

References:

Beacco, J. C. – Byram, M.: *Guide for the Development of Language Education Policies in Europe. From Linguistic Diversity to Plurilingual Education*. Draft 1 (rev.). Language Policy Division, Strasbourg 2003.

Čeština jako cizí jazyk – Úroveň A1. Univerzita Palackého v Olomouci – MŠMT 2005.

Čeština jako cizí jazyk – Úroveň A2. Univerzita Karlova v Praze – MŠMT 2005.

Čeština jako cizí jazyk – Úroveň B2. Univerzita Karlova v Praze – MŠMT 2005.

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge University Press, Cambridge 2001.

Ek, J. A. van Trim, J. L. M.: *Waystage 1990*. Strasbourg 1991.

Hádková, M.: Je Společný evropský referenční rámec ohlasem Jana Amose Komenského? In: *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis. Facultas Philosophica*. Philologica 78, 2003, p. 111–115.

Martyniuk, W.: *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – a synopsis*. <http://216.239.59.104/search?q=cache:id6E8H23lC0J:lrc.cornell.edu/events/past/martyniuk.doc+martyniuk+synopsis&hl=cs&gl=cz&ct=clnk&cd=5>. Accessed on 21.08.2006.

Prahová úroveň – čeština jako cizí jazyk. Council of Europe, Strasbourg 2001.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Univerzita Palackého, Olomouc 2002.

⁶ See

http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/DNR_EN.asp.

The Archive of Czechs and Slovaks Abroad (ACASA) at the University of Chicago Library

June Pachuta Farris
University of Chicago

The Archives of Czechs and Slovaks Abroad (ACASA) is based on the personal collection of books and pamphlets of Dr. Zdeněk Hruban, Professor Emeritus, Department of Pathology, University of Chicago School of Medicine, and became a part of the University of Chicago Library just as the new Joseph Regenstein Library opened its doors in the mid-1970s. It was housed in the closed stacks area of the Special Collections, Rare Books & Archives Division of the library, under the curatorship of the library's Slavic and East European bibliographer. Although most of its holdings currently remain within the Special Collections Research Center, the majority of its monographs are now located in a small reading room within the Slavic Section of the library (Room 260). In 2010, it is anticipated that the entire collection will be reunited (approximately 11,000 linear feet in 1,100 boxes) and moved to the library's high-density automated shelving facility within the new Mansueto Library (currently under construction), adjacent to the Joseph Regenstein Library.

Materials appropriate for inclusion in ACASA are very broadly defined and consist of thousands of books, brochures, periodicals, anniversary publications, almanacs, personal papers and artifacts relating to Czechs and Slovaks who have lived outside the boundaries of the Czech and Slovak Republics for some portion of their lives. Much of the material found in the archives was published in North America in the past 160 years, although titles from Eastern and Western Europe, Australia, South America, Africa and elsewhere are also well represented. ACASA's holdings are not reflected in the library's online catalog; there is, however, a handwritten card catalog available for browsing, along with annotated copies of various bibliographies such as: Jerabek's *Czechs and Slovaks in North America: A Bibliography* (New York, 1976); Šeflová's *Knihy českých a slovenských autorů vydané v zahraničí v letech 1948–1978 (Exil): Bibliografie* (Brno, 1993); Broukalová and Malá's *Česká kniha v cizině 1939–1965* (Praha, 1968); Štědranský's *Zahraníční krajaňské noviny, časopisy a kalendáře do roku 1938* (Praha, 1958); and Nevlud's *Czech and Slovak Periodicals Outside of Czechoslovakia* (New York, 1968). These have all served as guides to much of the older material found

in the archive, along with several of Dr. Hruban's handwritten lists of periodical holdings. Since 2007, inventories of ACASA holdings are being compiled and are available on the University of Chicago Library's Slavic & East European web page. These inventories, updated semi-annually, can be found at: <http://www.lib.uchicago.edu/e/su/slavic/acasa.html>

Collection organization:

I. Archival materials of various individuals, societies and institutions

Highlights of Section I include the papers of Josef Martínek, (publisher and editor); Rudolph Kopecký (editor); Dr. Karel Pergler (lawyer, diplomat, editor); Jaroslav Zmrhal (superintendent of Chicago schools); Peter Zenkl (mayor of Prague, and president of the Council of Free Czechoslovakia). Also found in this section is material on the Sokol movement, particularly the correspondence and other archival material of Marie Provasnik; correspondence of the Czechoslovak National Council of America, Czechoslovak Legionnaires, and many other individuals and organizations such as the Benedictine Press, the Bohemian-American Union, the Bohemian Home for the Aged, the Catholic Central Union, the Union of Catholic Women, Catholic Workmen, the Czech National Alliance, the Czech Artist Club, the Czechoslovak Society of America, Czechoslovak Scouts in America, to name but a few.

II. Periodicals listed in Esther Jerabek's *Czechs and Slovaks in North America: A Bibliography*. ACASA has extensive, if incomplete, holdings for the more than 300 periodicals identified as being published in North America from 1800–1976.

III. Periodicals published in the Czech Republic and Slovakia about Czechs and Slovaks living outside its borders.

IV. Periodicals published outside of the Czech and Slovak Republics by or about Czechs and Slovaks (i.e. not listed in Jerabek's bibliography).

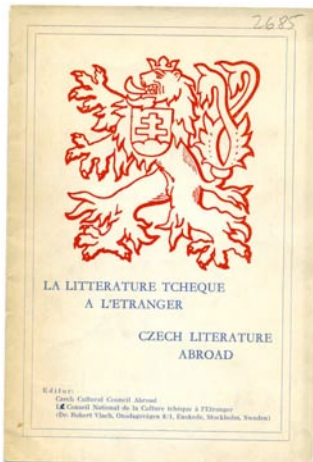
V. A mix of published and archival material by and about a wide variety of individuals and organizations, along with photographs, portraits, certificates, newspaper clippings, scrapbooks, and other memorabilia.

VI. Books and pamphlets listed in Esther Jerabek's *Czechs and Slovaks in North America: A Bibliography* (New York, 1976).

VII. Books not listed Jerabek's bibliography, shelved alphabetically by author. Included is a collection of 321 books and brochures published during World War II in England, Israel, and Moscow, collected and donated to ACASA by Zdeněk Mastník, a BBC commentator in London.

VIII. Publications of individual Czech & Slovak publishing houses outside of the Czech Republic and Slovakia, such as 68 Publishers (Toronto), Index (Köln), CCC Books (München), Framar (Los Angeles), Archa (Wurmannsquick and Eggenfelden), Konfrontace (Zürich), Dobrá kniha (Cambridge, Ontario), Křesťanská akademie (Rome) and others.

IX. A nearly complete run of *Almanach Amerikan* (1878–1957 in 70 volumes) and *Hospodář* (1891–1992), which contain histories of early immigrants and their settlements throughout North America.

ACASA is a growing collection, and it continues to receive dozens of currently published journals, newspapers, newsletters, and bulletins, as well as newly published monographs on pertinent topics. Over the last two decades, ACASA has seen a growing number of users from both North

America and Europe. Increasingly, researchers from the Czech Republic and Slovakia are also making their way to ACASA to use materials that their libraries were once not permitted to collect. With a fully realized online finding aid now an achievable goal, our hope is that ACASA will no longer be a treasure "hidden in plain sight," but a widely used resource. Donations of books, periodicals and other material are most welcome. For questions, comments and information about research visits, please contact:

June Pachuta Farris
Room 263 Regenstein Library
1100 E. 57th Street
Chicago, IL 60637
jpf3@uchicago.edu or 1-773-702-8456

Maintaining Czech over Academic Breaks

Susan Kresin
University of California, Los Angeles

Students often ask what they can do over summer break to avoid forgetting all the Czech that they've worked so hard to learn during the academic year. Here is a list that I've given to my students to help them maintain their Czech over the summer or after they graduate. We plan to put this up on the IATC website, so I'd be very grateful for any further suggestions (kresin@humnet.ucla.edu).

České filmy

You can get Czech movies at some video stores, as well as from online sources like www.netflix.com. Here are some suggestions of Czech films that are available with subtitles. Unfortunately, the most recent movies tend not to be readily available.

Český sen (*Czech Dream*, 2004)
Démanty noci (*Diamonds of the Night*, Jan Němec, 1964)
Hoři, má panenka (*Firemen's Ball*, Miloš Forman, 1967)

České filmy, continued

Horem pádem (*Up and Down*, Jan Hřebejk, 2004)
Intimní osvětlení (*Intimate Lighting*, Ivan Passer, 1965)
Kolja (Jan Svěrák, 1996)
Lásky jedné plavovlásky (*Loves of a Blond*, Forman, 1965)
Limonadový Joe (Oldřich Lipský, a Czech spoof on American Westerns, 1964)
Musíme si pomáhat (*Divided We Fall*, Jan Hřebejk, 2000)
Obchod na korze (*Shop on Main Street*, Kadar/Klos, in Slovak, 1965)
Obecná škola (*Elementary School*, Jan Svěrák, 1991)
Oratorio For Prague (documentary based on Prague Spring events, Jan Němec, 1968)
Ostře sledované vlaky (*Closely Watched Trains*, Jiří Menzel, 1966)
Pelišky (*Cozy Little Dens*, Jan Hřebejk 1999)
Romeo, Julie a Tma (*Romeo, Juliet and Darkness*, Jiří Weiss, 1959)
Skřivánci na niti (*Larks On A String*, Jiří Menzel, 1969)
Vesničko má středisková (*My Sweet Little Village*, Jiří Menzel, 1985)
Tmavomodrý svět (*Dark Blue World*, Jan Svěrák, 2001)
Vlčí jáma (*The Wolf Trap*, Jiří Weiss, 1957)
Vrážda po česku (*Murder Czech Style*, Jiří Weiss, 1967)
Všichni dobří rodáci (*All My Good Countrymen*, Vojtěch Jasný, 1968)
Zbabělec (*The Coward*, Jiří Weiss, 1961)
Želary (set in a Slovak village of this name, Ondřej Trojan, 2003)
Various films by Jan Švankmajer (animation) and Jiri Trnka (puppetry)

České noviny

Try reading online newspaper articles in Czech. At the site Lidovky.cz, the sections *Svět* (world news), *Cestování* (travel), *Sport*, and *Ankety* (opinion polls) may be easier than others to follow. Use the photographs, words that are similar to English, and your familiarity with current events to help you decipher the Czech.

The highest selling Czech newspaper, *Mladá fronta DNES*, also has an online version at www.idnes.cz. Another popular daily is the tabloid *Blesk* ("Lightning"), available at www.blesk.cz.

Try using articles from the Prague Post (www.praguepost.com) in parallel to articles from Czech newspapers: the English language articles will give you an idea of what's current, so you know what to expect to see in the Czech.

Česká hudba

Youtube seems to have a strong Czech following. Don't worry about understanding all of the lyrics – keep in mind that sometimes it's hard to understand lyrics even in your native language. Try typing in some Czech words at *Youtube* and see if there's a song with those words.

Čeština

There are a number of sites that teach basic phrases for travelers, often with audiofiles. This is a good way to review what you've learned and add on more practical phrases. Here are some popular websites that focus on learning Czech.

www.bohemica.com
www.czechprimer.org/
www.locallingo.com/
www.myczechrepublic.com/czech_language/

Radio Prague (www.radio.cz) broadcasts in 6 languages: Czech, English, French, German, Russian and Spanish. The English site has a rich set of links to explore (Czech music, Czechs in history, various photo tours, and many, many more). One of these links is called "Living Czech" (www.radio.cz/en/html/living.html), with articles about the Czech language. Radio Prague's rubric "Sound Czech" teaches Czech idioms through Czech songs (www.radio.cz/en/current/soundczech). You can find the full version of some of the songs on *Youtube*.

Česká literatura

The most extensive online source for learners of Czech is the Brown University On-Line Czech

Literary Anthology (www.language.brown.edu/CZH/). It includes many texts with glosses and cultural notes. You can also find several links at the website <http://users.ox.ac.uk/~tayl0010/czech.html> (James Naughton's website).

Try reading in parallel Czech short stories, a novel, or poems and their English translations. The English translations will help you with unfamiliar vocabulary. Here are some recommendations that are likely to be available in both languages: short stories or novels by Bohumil Hrabal, Ivan Klíma, or Karel Čapek, plays or essays by Václav Havel, Jaroslav Hašek's *Švejk*, short stories by Jan Neruda, novels by Michal Viewegh.

Angličtina pro Čechy

You can learn a lot about Czech by seeing how English is presented to native speakers of Czech. See, for example, helpforenglish.cz or english-online.cz.

Česká kuchyně

Try out a Czech recipe or two over the summer. It may help you to look at parallel Czech and English recipes. Some good sites: www.vareni.cz, www.littleprague.com/Recipes.htm, recepty.atlas.cz, www.toprecepty.cz. The site Toprecepty.cz has pictures of many of the dishes, so you know what you're aiming for.

Google

Check out the site Google.cz. Look up a Czech city and take a virtual trip. Type in a word or phrase in Czech, and see how Czechs use it or what pictures are evoked in an image (obrázky) search. Try spelling an English word with Czech letters. Do you get more phishing, fišing or fišink? What's the locative case ending of your hometown or state in Czech: -ě or -u?

České chaty

Try joining a Czech chat group. You can find groups that focus on the Czech language at www.bohemica.com, www.locallingo.com, and myczechrepublic.com/czech_language. You may also be able to find a Czech chat group with a focus on something you are especially interested in (sports, music, etc.).

BOOK REVIEWS

We encourage all members of IATC to submit book reviews. For a listing of some recommended titles, see the website:

<http://www.ujc.cas.cz/oddeleni/index.php?page=publikace>

Rajendra A. Chitnis: *Vladislav Vančura – The Heart of the Czech Avant-garde*, Prague: Karolinum Press, 2007. 172 pages, \$ 20, ISBN 978-80-246-1456-4.

Z obsáhlého a žánrově bohatě rozvrstveného díla Vladislava Vančury byly do angličtiny zatím přeloženy dva texty, které jsou tradičně považovány za čtenářsky poněkud přístupnější než ostatní:

Konec starých časů (The End of the Old Times, 1965) a *Rozmarné léto* (The Summer of Caprice, 2006). V obou případech překlady vyšly v českých nakladatelstvích, z čehož lze vycítit snahu nabídnout zahraničním čtenářům knížky, jejichž vydání by v anglicky mluvících zemích mohlo být značně riskantním podnikem. V této linii pokračuje také anglicky napsaná a v Praze vydaná vančurovská monografie, jejímž autorem je britský bohemista Rajendra Chitnis (University of Bristol). Dokladem autorova širokého rozhledu po slovanských literaturách byla již jeho knižně vydaná doktorská disertace, v níž se zabýval ruskou, českou a slovenskou prózou po roce 1989: *Literature in Post-Communist Russia and Eastern Europe (The Russian, Czech and Slovak fiction of the Changes, 1988–1998)*, Abingdon-New York, 2005.

V sedmi ústředních kapitolách své monografie o Vladislavu Vančurovi se Chitnis pokouší pojmenovat sedm hlavních a opakujících se rysů Vančurova způsobu vyprávění. Tyto obecné vlastnosti pak podrobuje bližší analýze, přičemž se většinou soustřeďuje na dva až tři vybrané texty (např. *Amazonský proud* a *Hrdelní pře aneb přísloví: Bergsonovský marxista; Pekař Jan Marhoul a Hrdelní pře aneb Prísloví: Kolektivistický nonkonformista; Markéta Lazarová, Alchymista* a „Občan Don Quijote“: Renesanční Čech). Hned v úvodní větě vstupní kapitoly se Chitnis hlásí k Bedřichu Fučíkovi, významnému kritikovi křesťanské orientace, jehož vzpomínkový esej „Hledám mu jméno“ považuje za výjimečně myšlenkově podnětný text. Všimá si toho, jak Fučík i jeho přítel Jan Čep poukazovali na prvky katolicismu ve Vančurově díle, ale v poznámce nezapomíná dodat, že Vančurovo příznivé hodnocení katolicismu v jednom publikovaném rozhovoru mohlo být myšleno ironicky. Fučíkův obdiv k Vančurovi je však pro Chitnise inspirativní v tom ohledu, že byl

především projevem pokorného hledání, nikoliv vtažením autora do určitého uzavřeného myšlenkového (politického, náboženského či literárněvědného) systému. Se značným smyslem pro jemný intelektuální humor Chitnis na několika úvodních stránkách vyjmenovává, jakým způsobem se o Vančuru dlouho přeli především představitelé levicově orientované kritiky (hlavně v šedesátých letech) a jak se postupně vytvářel mytizovaný obraz Vančury, který sice v roce 1929 vystoupil z komunistické strany, ale podle některých kritiků údajně zůstal hluboce přesvědčeným komunistou až do své hrdinské smrti během heydrichiády. Z novějších vančurovských prací Chitnis připomíná hlavně monografii Jiřího Holého, která není pokračováním zmíněných sporů o Vančuru, ale osobitým výkladem autorovy estetiky. Chitnis přistupuje k Vančurovi podobně, sleduje jeho pohyb mezi různými krajnostmi, jež mu dobový politický a kulturní kontext nabízel. Jedinečnost Vančurova postavení v české meziválečné próze spatřuje právě v schopnosti pohybovat se v těchto meziprostorech a neustrnout u jediného způsobu literárního vyjádření.

První kapitola monografie je věnována Vančurovi jakožto „píšícímu lékaři“, který si uvědomoval, že vzdělání v oboru přírodních věd člověka může vést k zautomatizovanému vnímání světa, zatímco posláním umělce je vidět život aktualizovaně. V dramatu *Nemocná dívka* vystupují dva protikladné typy lékařů – střízlivý, praktický racionalista Křikava a výjimečně citlivý Kolovrat těžící ze své schopnosti empatie. Chitnis poznamenává, že podobný svár Vančura jistě prožíval v obou svých životních rolích – jako lékař i jako spisovatel. Ačkoliv v citovaném dramatu Vančura straní spíše staromilskému Kolovratovi, v *Amazonském proudu* i *Pekaři Janu Marhoulvi* naznačuje, že možnost dalšího rozvoje základních hodnot lidského bytí spatřuje v kombinování obou přístupů. Tím se Chitnis dostává k myšlence, která je později několikrát dokládána a variována – Vančura se ani jako občan, ani jako umělec nikdy neupjal k jedné ze zmíněných krajností, ale spíše byl vždy ve fázi přechodu od jednoho pólu k druhému, aniž by k němu úplně dospěl. Dalším Chitnisovým názorem, který se objevuje již v úvodních pasážích a v dalších částech pojednání je rozvíjen, je jeho nesouhlas s tezí, že Vančurův autorský vývoj byl jakousi pomyslnou „cestou za velkou epikou“, která se v odborné literatuře o Vančurovi vícekrát opakuje (např. u Jana Mukařovského a Milana Kundery).

Vliv Chitnisových učitelů (mezi něž patřil také R. B. Pynsent) je patrný v jeho zaujetí pro srovnávání kultury Východu a Západu, jakož i ve využívání některých genderových přístupů k analýze textu.

Vančurova povídka „Poslední medvěd na Šumavě“ Chitnise inspiruje k úvahám o krizi lidské imaginace, která zároveň byla krizí maskulinního světa. Postavu medvěda Janka lze podle něho interpretovat jako obraz medvěda, jenž během dlouhého pobytu v Bavorsku zapomněl na Karpaty, na svou bývalou divokost a nezkrotnou sílu a stal se bezradným váhavcem neschopným činu. K představě Východu jakožto zdroje přirozených a nadčasových hodnot se ostatně sám Vančura hlásil ve svém eseji „Západ a východ“ (1921) a Chitnis autorovo setrvávání na tomto názoru dokládá i ve Vančurově pozdější tvorbě (*Konec starých časů, Tři řeky* aj.). V názvu následující kapitoly se o Vančurovi píše jako o „bergsonovském marxistovi“ a pozornost je v ní zaostřena zvláště na *Amazonský proud a Hrdelní při anebo Příslaví*. Podstatně více než marxismu se v ní Chitnis věnuje Bergsonovu pojetí života jako nedělitelného, věčně plynoucího proudu, které v české poezii zanechalo hlubokou stopu již před nástupem poetismu. Chitnis spatřuje Bergsonův vliv na Vančuru jednak v jeho příklonu k „primitivním“ postavám, které intuitivně prožívají život v jeho celistvosti (Sioux v povídce „Proud amazonský“, Rusíni v *Posledním soudu*, loupežníci v *Markétě Lazarové*), jednak v tom, že Vančura většinou neuzavíral své texty vyhrocenou a překvapivou pointou, ale často se v nich vracel na začátek vyprávěného příběhu. Ve shodě s Bergsonem Vančura rovněž chápal smích jako přirozenou sílu, která odhaluje a narušuje mechaničnost lidského myšlení.

Stejně jako celá řada českých badatelů v posledním půlstoletí se Chitnis domnívá, že je zapotřebí znovu interpretovat a plně docenit Vančurův román *Pole orná a válečná*. Při revizi existujících názorů zvláště zdůrazňuje napětí mezi starozákonní a novozákonní obrazností a všímá si spojitosti s dobovými expresionistickými díly reagujícími na první světovou válku. Chitnis odmítá tezi, že *Rozmarné léto* bylo zamýšleno jako humorné vyvážení chmurné vize světa v *Polích orných a válečných* a dochází k závěru, že v porovnání s předchozí tvorbou Vladislava Vančury jde o dílo „samo o sobě dost nemastné neslané“. V následující kapitole pojednávající o renesančním Vančurovi Chitnis tuto myšlenku rozvádí a dochází k závěru, že autorovou odpovědí na bezkrevnou prvorepublikánskou atmosféru, již zachytil v *Rozmarném létu*, byla *Markéta Lazarová*. Zmíněná bezkrevnost je podle Chitnise výsledkem staletí trvajícího českého přizpůsobování západním poměrům, avšak z Vančurových textů lze vyčíst, že si Češi zachovali schopnost cítit i jiné hodnoty a žít jinak. Právě *Markétu Lazarovou* lze číst jako připomenutí plnokrevné minulosti, jež se vytratila

z paměti Vančurových současníků. Hledání opravdovosti v minulých dobách by samo o sobě nebylo příliš objevné, ale Vančura svůj postoj zdůraznil radikálním experimentem s archaicizací jazykových prostředků. Chitnis dále konstatuje, že v kruzích českých vzdělanců je *Markéta Lazarová* považována za nejvýznamnější Vančurovo dílo, což dokládají monografie a studie předních literárních historiků (Jiří Holý, Daniela Hodrová). Důvod tohoto hodnocení je spatřován v tom, že *Markéta Lazarová* „představuje přijatelný kompromis mezi Vančurovým radikálním zacházením s jazykem, řekněme v *Pekaři Janu Marhoulovi a Polích orných a válečných*, a jeho podstatně odlehčenějšími, populárnějšími díly jako *Rozmarné léto* a *Konec starých časů*.“ Za zmínku dále stojí Chitnisův postřeh, že čeští badatelé konce dvacátého století byli především zaujati „hravostí“ Vančury, jehož vypravěčské přístupy i kombinování vysokého a nízkého stylu (srovnatelné se Cervantesem, Rabelaisem, Sternem a Gogolem) předpovídaly tvůrčí postupy literární postmoderny. Důvod Vančurova příklonu k epice, za jehož počátek lze považovat právě *Markétu Lazarovou*, Chitnis vidí v zásadní proměně společenské situace na přelomu dvacátých a třicátých let. Když však píše o Vančurových nedokončených *Obrazech z dějin národa českého*, nespatřuje v tomto díle završení politické linie Vančurova díla, ale důkaz autorova neustálého pohybu mezi automatizací a estetickým ozvláštňením. I v těchto pozdních prózách šlo Vančurovi podle Chitnise mnohem více o literaturu než o službu dobovým nacionalistickým tendencím.

Teprve na posledních čtyřech stranách monografie se čtenář dozví, proč je v jejím titulu Vladislav Vančura označen jako „srdce české avantgardy“. Chitnisovy myšlenky se odvíjejí od tvrzení, že nejčtenějším meziválečným spisovatelem – a to jak u českých, tak u zahraničních čtenářů – je Karel Čapek. Nejprve uvádí příklady českého hodnocení Čapka a Vančury, v nichž bývá kladen důraz na Čapkův pragmatismus a jeho demokratičnost, zatímco Vančurův aristokratický romantismus a jeho směřování k nejvyšším uměleckým hodnotám údajně činí z literárního díla tohoto výjimečného spisovatele záležitost pro labužníky a specialisty. Toto relativně ustálené české hodnocení podle Chitnise přejali někteří američtí a britští bohemisté (Peter Kussi, Alfred Thomas). Do angličtiny přeložený výbor z Čapkova díla je například nazván *Toward Radical Center* (1990). V úvodu této knihy Kussi zdůrazňuje, že Čapek byl představitelem radikálního středu, a to „radikálního v původním významu tohoto slova: u kořene věcí“. Kussi tento střed dále spojoval s Čapkovým pluralistickým pohledem na svět a s jeho příklonem ke zdravému rozumu. S tímto

pohledem na kontext české meziválečné prózy Rajendra Chitnis nesouhlasí a tvrdí, že pokud v něm někdo z uměleckého hlediska představoval „radikální střed“, pak to byl hlavně Vladislav Vančura. Za „srdce avantgardy“ ho pak považuje, protože se Vančura neustále pokoušel setrvat ve „středu existence chápané jako živý, rozvíjející se organismus, který funguje tak, aby byla zachována zdravá rovnováha“. Poselství Vančurova díla se podle Chitnise nevztahuje k literatuře, která v poválečném období oddala službě komunistickému režimu, ale k povolené i zakazované literatuře, která se pokoušela klást odpor statickým, direktivním a normativním názorům. Samotná otázka, zda se v radikálním středu meziválečné literatury nacházel spíše Čapek, či Vančura, vyznívá možná poněkud akademicky. Jejím smyslem však není dospět k jednoznačné odpovědi, ale vyprovokovat zahraniční čtenáře, aby svou znalost české prózy rozšířili o další významnou osobnost, a domácí čtenáře, aby pohodlnicky nesetrvávali u tradovaných soudů o klasicích moderní české prózy. Chitnisova vančurovská monografie je napsána tak, že oba tyto úkoly může úspěšně plnit.

Martin Pilař
University of Ostrava

Karel Čapek, *The Gardener's Year*, trans. Geoffrey Newsome. London, New York: Continuum, 2003. 201 pp. \$21.95 (paper).

Before the advent of Milan Kundera, Karel Čapek, along with Jaroslav Hašek, was the most well known Czech author outside his homeland. When his original works were published in the 1920's and 30's, English translations followed almost immediately. Čapek's level approach to both the apocalyptic aspects of life (e.g. *R.U.R.*, *War With the Newts*) as well as the mundane (e.g. *Intimate Things*, *The Gardener's Year*) found strong appeal among Anglophone readers, especially the British. The essays of *The Gardener's Year* were written and published individually in the daily *Lidové noviny* mostly in 1927 and published together in book form in 1929. The first English translation was completed by Robert and Marie Weatherall in 1931 and was well received in Britain where five editions were published in the first year alone.

The question naturally arises: Why publish a new translation of a gardening book originally published in 1929? After hundreds of other books and scores of television shows devoted to the same subject in the 74-year interim, does Čapek's horticultural homage have anything to say to us

today? Not really. Not in an agricultural sense anyway. Čapek's treatise, however, is not so much about gardens as about the gardener. Through a discussion of gardening, Čapek treats the human condition—mankind's arrogant attempts to tame, domesticate, and overcome nature. This being Čapek, however, the ruminations are not nearly as overwrought as the previous sentence suggests. Čapek characteristically arrays his philosophical insights in deceptively light and airy garb to create a collection of essays that appeals to all manner of readership save those who seek more melodramatic philosophy. Čapek's sententiae are few and far between: "A garden is like the human world and all human undertakings" (183). More often he is lyric:

Blessed rain, cooling delight of water! Bathe my soul and cleanse my heart, glistening, cold dew. I was wicked with the heat, wicked and lazy; I was lazy and somber, dull, corporeal and selfish; I was parched with dryness and stifled with heaviness and displeasure. Tinkle, silver kisses, with which the thirsty earth receives the lashing of the drops; hiss flying veil of water, expiating everything. No miracle of the sun can compare with the miracle of blessed rain. [78]

And always he is comic. Here is Čapek's description of a water hose:

It writhes, jumps, springs, makes lots of water underneath itself and plunges lustily into the mud which it has created; whereupon, it hurls itself at the person who is intending to do the watering and entwines itself round his legs. You have to tread on it and then it rears up and twists itself round your waist and neck. While the afflicted person is wrestling with it as though with a python, the monster turns its brass nozzle upwards and spouts a powerful stream of water at the windows, on to your freshly hung curtains. You have to seize it by the head vigorously and stretch it as long as possible. The beast rages with pain and starts spraying water not from the head, but from the hydrant and from somewhere in the middle of its body. [10]

In his new translation, Geoffrey Newsome has "tried to bring out far more of the original qualities of Čapek's book" than the Weatheralls' previous version. Primarily, it seems, Newsome's translation is more colloquial. For example, he translates Čapek's "než jsi se nadál" as "before you can say 'Jack Robinson'" instead of the Weatheralls' "before you notice it." Newsome also ventures English versions of puns where the Weatheralls simply pass

over them. He translates Čapek's "způsobí jakousi otravu nebo záněť; zkrátka z člověka se stane zanícený zahradník" in an equivalently equivocal matter, "it will cause a sort of poisoning or inflammation; in short, you will become inflamed into becoming an ardent gardener" (14).

One odd aspect of Newsome's translation, however, and one he acknowledges in his preface, concerns his plant designations. Čapek's book burgeons with botanical designations, which are sometimes given in Latin and sometimes in English. According to convention, the first word of a Latin term is capitalized; thus it is usual to write *Campanula wilsonae* and *Delphinium*. Newsome chooses to employ a somewhat forced regularity and capitalize *all* plant names so that something as humble as a rose becomes a Rose and a house leek becomes a House Leek. Newsome suggests that giving common plant names capital letters "would help to convey something of Čapek's own sense of plants as named characters in a drama," (5) but in Čapek's original, it seems, a rose by any name remains lower-case.

Craig Cravens
The University of Texas at Austin

CALL FOR PAPERS

Kosmas: Czechoslovak and Central European Journal. Published semiannually, *Kosmas* is the only English-language, peer-reviewed, multidisciplinary journal devoted to Czech, Slovak and Central European studies. We welcome your research articles, book reviews, personal essays, historical sources, translations and other kinds of work for our future issues.

Website: www-english.tamu.edu/index.php?id=979.

CONFERENCE ANNOUNCEMENTS

Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka

10. října 2009: Metodicko-didaktický seminář se zaměřením na výuku dětí a mládeže

5. prosince 2009: Metodicko-didaktický seminář se zaměřením na testování

For location and information about future meetings, see the AUČCJ website, www.auccj.cz/.

Integrating Foreigners in Language Education and Testing

June 23-24, 2009, Poděbrady

The Institute for Language and Preparatory Studies,
Charles University in Prague

Website:

http://ujop.cuni.cz/page/en/dalsi/konference_vtc.html

Obraz české a slovenské literatury v literární kritice

15. a 16. září 2009, Opava

Pořádá Ústav bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě ve spolupráci s Katedrou slovenského jazyka a literatury Fakulty humanitních věd Univerzity Mateja Bela v Banskej

Bystrici

Naší snahou je vytvořit prostředí, ve kterém se téma literární kritiky nebude vnímat jako samozřejmá danost. Očekáváme proto především příspěvky, které se pokusí znovu definovat místo kritického snažení v literárním i literárněvědném prostoru. Očekáváme také silnější polemické a diskusní hlasy, proto v předpokládaném sborníku bude jako jeho nedílná součást uveřejněna rovněž diskuse. Domníváme se, že toto je jedna z cest, jak si znovu a vážně položit otázky nejen po smyslu literárněkritické práce, ale také po tom, nakolik má literární věda vydávat svůj počet nejen odborné veřejnosti. Pochopitelně nás bude zajímat také slovenský kontext – průhled do literárního života na Slovensku může naše uvažování posunout a dát mu jiné akcenty.

Kontaktní osoba: Jakub Chrobák

jakub.chrobak@seznam.cz.

IV. česká onomastická konference:

Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky

15.-17. 09. 2009, Ostrava

Srdečně Vás zveme na IV. českou onomastickou konferenci, která se koná ve dnech 15.–17. září 2009 v Ostravě. Konferenci pořádá Katedra českého jazyka Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě ve spolupráci s Onomastickou komisí. Téma konference zní Mnohotvárnost a specifičnost onomastiky (IV. česká onomastická konference) Předpokládané sekce: Teorie a metodologie onomastiky Toponomastika Antroponomastika Chrématonomastika Literární onomastika Onomastika a jiné disciplíny (dialektologie, korpusová lingvistika, historie, geografie, etnografie...)

WWW stránky: <http://www.onomastics2009.ic.cz>

3rd International Conference Grammar & Corpora

September 22-24, 2009

Mannheim, Germany

Web Site:

<http://www.idsmannheim.de/gac2009.html>

**EUROLINGUA & EUROLITTERARIA 2009:
Nepřístupnost, nepatřičnost a zákazy v jazykové a
literární komunikaci**

24. - 26. září 2009, Liberec

Katedra českého jazyka a literatury, Fakulty
přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické
univerzity v Liberci

WWW stránky: <http://www.fp.tul.cz/kcl/konfer.php>

Fantastická literatura – příběhy našich světů

16. 10. 2009, Brno

Pořádá Ústav české literatury a knihovnictví FF MU v
Brně

Ústav české literatury a knihovnictví, Filozofická fakulta
Masarykovy univerzity v Brně

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Dědinová,
Sarken@mail.muni.cz

MEMBERSHIP

All members: Please mail the form below to:

IATC-NAATC

Department of Slavic and Eurasian Studies

University of Texas at Austin

Calhoun 415

Austin, Texas 78713

or fax it to 1-512-471-3607 attention Craig Cravens.

2009 Membership Dues:	Regular Members:	\$20
	Student Members:	\$8
	Institutional Members*:	\$75

*Institutional membership dues include one free advertisement (half page), a mailing list of IATC-NAATC, and five copies of the Czech Language news.

Payments to IATC-NAATC should be made by means of personal checks or money orders payable to the **University of Texas at Austin.**

Members in the Czech Republic and other countries outside North America: Please contact Craig Cravens at svejk@mail.utexas.edu for their method of payment.

2009 IATC-NAATC Membership Application Form

NAME: _____

Institutional Affiliation: _____

Address: _____

Telephone (optional): home: _____ work: _____

Fax: _____

Email address: _____ (required if you are not in North America)